

Republica Moldova
CURTEA CONSTITUȚIONALĂ

DECIZIE
DE INADMISIBILITATE

a sesizării nr. 177g/2024

privind excepția de neconstituționalitate a
articolului 231¹ din Codul contravențional

*(conducerea vehiculelor cu numere de înmatriculare eliberate în unitățile
administrativ-teritoriale din stânga Nistrului sau municipiul Bender ori cu
numere de înmatriculare neutre [2])*

CHIȘINĂU
27 februarie 2025

Curtea Constituțională, judecând în componența:

nei Liuba ȘOVA, *președinte de ședință*,
nei Viorica PUICA,
dlui Nicolae ROȘCA,
dlui Serghei ȚURCAN,
dlui Vladimir ȚURCAN, *judecători*,
cu participarea dlui Dorin Casapu, *asistent judiciar*,

Având în vedere sesizarea înregistrată la 23 august 2024,
Examinând admisibilitatea sesizării menționate,
Având în vedere actele și lucrările dosarului,
Deliberând la 27 februarie 2025, în camera de consiliu,

Pronunță următoarea decizie:

PROCEDURA

1. La originea cauzei se află sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 231¹ din Codul contravențional, ridicată de dl avocat stagiar Alexandru Stavinschi, în interesele dlui Ion Boboc, în dosarul nr. 5r-2321/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a fost trimisă la Curtea Constituțională de dna Verginia Baltag, judecător de la Judecătoria Chișinău, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție.

ÎN FAPT

A. Circumstanțele litigiului principal

3. Circumstanțele litigiului principal, așa cum au fost formulate de autorul sesizării, pot fi rezumate după cum urmează.

4. La 16 iunie 2024, dl Ion Boboc a fost sancționat contravențional pentru conducerea unui vehiculul cu număr de înmatriculare eliberat în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului, fără să aibă domiciliul în localitățile din stânga Nistrului, municipiul Bender ori în localitățile Gîsca, Chițcani, Zahorna, Merenești și Cremenciug din raionul Căușeni, potrivit articolului 231¹ din Codul contravențional.

5. Nefiind de acord cu decizia agentului constatatator, la 2 iulie 2024, dl Ion Boboc a formulat o contestație pentru anularea ei.

6. În procesul examinării cauzei, dl avocat stagiar Alexandru Stavinschi a ridicat, în interesele dlui Ion Boboc, excepția de neconstituționalitate a articolului 231¹ din Codul contravențional.

7. Printr-o încheiere din 20 august 2024, judecătorul cazului a admis cererea de ridicare a excepției de neconstituționalitate și a dispus trimiterea sesizării la Curtea Constituțională, în vederea soluționării acesteia.

Legislația pertinentă

8. Prevederile relevante ale Constituției sunt următoarele:

Articolul 1
Statul Republica Moldova

„[...]”

(3) Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate.”

Articolul 16 Egalitatea

„(1) Respectarea și ocrotirea persoanei constituie o îndatorire primordială a statului.

(2) Toți cetățenii Republicii Moldova sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără deosebire de rasă, naționalitate, origine etnică, limbă, religie, sex, opinie, apartenență politică, avere sau de origine socială.”

Articolul 27 Dreptul la libera circulație

„(1) Dreptul la libera circulație în țară este garantat.

(2) Oricărui cetățean al Republicii Moldova îi este asigurat dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară.”

Articolul 46 Dreptul la proprietate privată și protecția acesteia

„(1) Dreptul la proprietate privată, precum și creanțele asupra statului sunt garantate.

[...]”

Articolul 54 Restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți

„(1) În Republica Moldova nu pot fi adoptate legi care ar suprima sau ar diminua drepturile și libertățile fundamentale ale omului și cetățeanului.

(2) Exercițiul drepturilor și libertăților nu poate fi supus altor restrângeri decât celor prevăzute de lege, care corespund normelor unanim recunoscute ale dreptului internațional și sunt necesare în interesele securității naționale, integrității teritoriale, bunăstării economice a țării, ordinii publice, în scopul prevenirii tulburărilor în masă și infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane, împiedicării divulgării informațiilor confidențiale sau garantării autorității și imparțialității justiției.

(3) Prevederile alineatului (2) nu admit restrângerea drepturilor proclamate în articolele 20-24.

(4) Restrângerea trebuie să fie proporțională cu situația care a determinat-o și nu poate atinge existența dreptului sau a libertății.”

Articolul 127 Proprietatea

„(1) Statul ocrotește proprietatea.

(2) Statul garantează realizarea dreptului de proprietate în formele solicitate de titular, dacă acestea nu vin în contradicție cu interesele societății.

(3) Proprietatea publică aparține statului sau unităților administrativ-teritoriale.

(4) Bogățiile de orice natură ale subsolului, spațiul aerian, apele și pădurile folosite în interes public, resursele naturale ale zonei economice și ale platoului continental, căile de comunicație, precum și alte bunuri stabilite de lege, fac obiectul exclusiv al proprietății publice.”

9. Prevederile relevante ale Codului contravențional, adoptat prin Legea nr. 218 din 24 octombrie 2008, sunt următoarele:

Articolul 231¹

Conducerea vehiculului cu număr de înmatriculare eliberat în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului sau municipiul Bender ori cu număr de înmatriculare neutru

„Conducerea vehiculului cu număr de înmatriculare eliberat în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului sau municipiul Bender ori cu număr de înmatriculare neutru de către o persoană care are domiciliul în altă localitate decât localitățile din stânga Nistrului, municipiul Bender ori localitățile Gîsca, Chițcani, Zahorna, Merenești și Cremenciug din raionul Căușeni

se sancționează cu amendă de la 60 la 90 de unități convenționale cu aplicarea a 5 puncte de penalizare, aplicată persoanei fizice, cu amendă de la 90 la 150 de unități convenționale aplicată persoanei juridice care desfășoară activitate de întreprinzător în Republica Moldova, cu sau fără privarea de dreptul de a desfășura o anumită activitate pe un termen de la 6 luni la un an.”

ÎN DREPT

A. Argumentele autorului excepției de neconstituționalitate

10. Autorul sesizării susține că prevederile contestate instituie un tratament discriminatoriu dintre persoanele care utilizează mijloace de transport cu numere de înmatriculare eliberate de unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului sau cu numere de înmatriculare neutre, dar sunt domiciliat într-o altă localitate din Republica Moldova decât localitățile din stânga Nistrului și persoanele domiciliat în stânga Nistrului, municipiul Bender sau localitățile Gîsca, Chițcani, Zahorna, Merenești și Cremenciug din raionul Căușeni.

11. De asemenea, autorul excepției consideră că norma contestată limitează libertatea de circulație a persoanelor care domiciliază în stânga Nistrului și au în proprietate mijloace de transport cu numere de înmatriculare eliberate de unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului. Astfel, norma contestată nu le permite persoanelor care domiciliază în stânga Nistrului să-și stabilească domiciliul în alte localități din Republica Moldova.

12. Totodată, autorul sesizării afirmă că persoanele care nu au domiciliul în stânga Nistrului, însă care au în proprietate mijloace de transport înregistrate în localitățile respective nu pot să-și exercite pe deplin dreptul de proprietate, pentru că le este interzisă conducerea acestor mijloace de transport pe teritoriul Republicii Moldova.

13. În opinia autorului sesizării, prevederile contestate contravin articolelor 1 alin. (3), 16, 27, 54 și 127 din Constituție.

B. Aprecierea Curții

14. Examinând admisibilitatea sesizării privind excepția de neconstituționalitate, Curtea constată următoarele.

15. În conformitate cu articolul 135 alin. (1) lit. a) din Constituție, controlul constituționalității legilor, în prezenta cauză a unor prevederi din Codul contravențional, ține de competența Curții Constituționale.

16. Curtea observă că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată de către avocatul unei părți în proces. Astfel, sesizarea este formulată de către subiectul căruia i s-a acordat acest drept, pe baza articolului 135 alin. (1) literele a) și g) din Constituție, așa cum a fost interpretat acesta prin Hotărârea Curții Constituționale nr. 2 din 9 februarie 2016.

17. Curtea notează că obiectul excepției de neconstituționalitate îl reprezintă articolul 231¹ din Codul contravențional, care stabilește sancționarea conducerii vehiculelor cu numere de înmatriculare eliberate în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului sau municipiul Bender sau cu numere de înmatriculare neutre de persoane care au domiciliul într-o altă localitate decât localitățile din stânga Nistrului, municipiul Bender ori localitățile Gîsca, Chițcani, Zahorna, Merenești și Cremenciug din raionul Căușeni.

18. Curtea observă că prevederile contestate au făcut anterior obiect al controlului de constituționalitate, dar din perspectiva altor critici de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 143 din 15 decembrie 2020). De principiu, această situație nu reprezintă un impediment pentru un nou control de constituționalitate al prevederilor contestate, odată ce sunt prezentate alte critici de neconstituționalitate (a se vedea DCC nr. 85 din 25 iulie 2024, § 15).

19. Curtea notează că excepția de neconstituționalitate a fost ridicată într-o cauză contravențională în care se examinează contestația formulată împotriva unui proces-verbal de sancționare pe baza articolului 231¹ din Codul contravențional. Astfel, Curtea admite că instanța de judecată va aplica prevederile contestate la soluționarea contestației.

20. Curtea notează că o altă condiție obligatorie pentru ca excepția de neconstituționalitate să poată fi examinată în fond este incidența unui drept fundamental. Astfel, Curtea va analiza, prin prisma argumentelor autorului sesizării, dacă prevederile contestate reprezintă o ingerință într-un drept fundamental (a se vedea DCC nr. 58 din 6 iunie 2024, § 25).

21. Autorul excepției a susținut că prevederile contestate sunt contrare articolelor 1 alin. (3) (*preeminența dreptului*), 16 (*egalitatea*), 27 (*dreptul la libera circulație*), 54 (*restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți*) și 127 (*proprietatea*) din Constituție.

22. Cu referire la incidența articolului 1 alin. (3) din Constituție, Curtea reține că acesta comportă un caracter general și nu poate reprezenta un reper separat (a se vedea DCC nr. 49 din 4 iunie 2024, § 18). Referitor la articolul 54 din Constituție, Curtea a reținut, în jurisprudența sa, că acesta nu are o aplicabilitate de sine stătătoare. Pentru a fi aplicabil, autorul sesizării trebuie să demonstreze existența unor ingerințe în drepturile fundamentale garantate de Constituție (a se vedea DCC nr. 37 din 25 aprilie 2024, § 20).

23. Cu privire la aplicabilitatea articolului 16 din Constituție, Curtea menționează că acesta este incident atunci când se demonstrează existența unui tratament diferențiat, precum și în cazul în care tratamentul diferențiat contestat se referă la unul din drepturile fundamentale garantate de Constituție (a se vedea DCC nr. 73 din 6 iulie 2023, § 20).

24. Cu referire la pretinsa încălcare a dreptului la libera circulație, Curtea reiterează jurisprudența sa, potrivit căreia articolul 27 din Constituție

garantează dreptul cetățeanului la libera circulație în interiorul statului, precum și dreptul de a-l părăsi; acest fapt implică dreptul de a-și stabili domiciliul sau reședința în orice localitate din țară, de a ieși, de a emigra și de a reveni în țară. Astfel, în eventualitatea unei sancționări în baza prevederilor contestate, persoanei nu-i este limitată exercitarea dreptului la libera circulație, i. e. poate circula liber în continuare prin utilizarea unei varietăți de mijloace, inclusiv cele de transport (a se vedea DCC nr. 143 din 15 decembrie 2020, § 23 și jurisprudența citată acolo).

25. Curtea notează că autorul sesizării a susținut incidența articolului 127 din Constituție, însă și-a formulat criticile prin raportare la dreptul de proprietate privată garantat de articolul 46 din Constituție.

26. Curtea observă că autorul sesizării în criticile sale afirmă că soția sa este proprietarul mijlocului de transport din litigiu, dar pretinde o restrângere a dreptului de proprietate în calitate de posesor prin interzicerea conducerii mijlocului de transport înmatriculat în localitățile menționate de norma contestată.

27. Curtea notează că dreptul de proprietate, garantat de dispozițiile constituționale, nu este un drept absolut, poate suporta anumite limitări și este susceptibil de ingerințe ale statului în ceea ce privește exercitarea atributelor sale. Limitarea exercițiului acestui drept poate fi impusă de necesitatea asigurării unui echilibru între interesele individuale și interesul general, iar uneori are ca scop protecția drepturilor și a libertăților altor persoane.

28. Analiza coroborată a legislației naționale permite Curții să rețină că legislatorul a reglementat modul de folosire și exploatare a mijloacelor de transport pe teritoriul țării (a se vedea, în special, Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier, Codul transporturilor rutiere etc.). Legea prevede că proprietarul „este obligat să înmatriculeze vehiculul ori să îl înregistreze, după caz, în modul stabilit, înainte de a-l pune în circulație”, iar „pentru a circula pe drumuri publice, vehiculele [...] trebuie să fie înmatriculate ori înregistrate și să poarte plăci cu număr de înmatriculare sau de înregistrare” (a se vedea articolul 53 aliniatele (1) și (2) din Legea nr. 131/2007 privind siguranța traficului rutier). Procedura de înregistrare a mijloacelor de transport auto în Registrul de stat al vehiculelor se reglementează prin Hotărârea Guvernului nr. 1047 din 8 noiembrie 1999.

29. Totodată, în scopul asigurării realizării obiectivului de reintegrare a țării, precum și al asigurării accesului în trafic rutier internațional al populației din stânga Nistrului și municipiul Bender Parlamentul a adoptat Legea nr. 170 din 26 iulie 2018, care, prin derogare de la regulile menționate *supra*, a permis circulația pe drumurile publice din Republica Moldova a autovehiculelor care au plăci cu număr de înmatriculare neutru sau plăci cu număr de înmatriculare eliberate în unitățile administrativ-teritoriale din stânga Nistrului și municipiul Bender doar cu condiția că persoanele (cetățenii Republicii Moldova, cetățenii străini sau apatrizii) care conduc aceste automobile își au domiciliul în acele localități (a se vedea și articolul 53 alineatele 2¹ din Legea nr. 131/2007). În cazul în care interdicția menționată nu este respectată, conducătorul vehiculului este sancționat în baza dispoziției contestate (a se vedea articolul 231¹ din Codul contravențional).

30. Curtea notează că legislatorul a permis înstrăinarea mijloacelor de transport înmatriculate cu numere neutre către alte persoane care nu au domiciliul în stânga Nistrului sau localitățile menționate, precum și înmatricularea mijloacelor de transport de către persoanele care au domiciliul în stânga Nistrului sau localitățile menționate, pentru obținerea plăcilor cu număr de înmatriculare cu inscripțiile respective și simbolurile de stat, dar cu

respectarea a două condiții: (i) să nu fie interzisă introducerea mijlocului de transport pe teritoriul Republicii Moldova; (ii) cumpărătorul sau persoana care înmatriculează mijlocul de transport să achite drepturile de import (a se vedea art. I punctul 10 din Legea nr. 170/2018).

31. Așadar, din analiza sistemică a prevederilor legale menționate, Curtea reține că norma contestată nu face incident dreptul de proprietate al conducătorului mijlocului de transport, garantat de articolele 46 și 127 din Constituție.

32. Pentru că nu s-a demonstrat incidența unui drept fundamental prevăzut de Constituție, Curtea notează că nici articolele 1 alin. (3), 16 și 54 din Constituție nu se fac incidente.

33. Prin urmare, pe baza celor menționate supra, Curtea constată că sesizarea privind excepția de neconstituționalitate nu întrunește condițiile de admisibilitate și nu poate fi acceptată pentru examinare în fond.

Din aceste motive, pe baza articolelor 135 alin. (1) literele a) și g), 140 alin. (2) din Constituție, 26 alin. (1) din Legea cu privire la Curtea Constituțională, 61 alin. (3) și 64 din Codul jurisdicției constituționale, Curtea Constituțională

DECIDE:

1. *Se declară inadmisibilă* sesizarea privind excepția de neconstituționalitate a articolului 231¹ din Codul contravențional, ridicată de dl avocat stagiar Alexandru Stavinschi, în interesele dlui Ion Boboc, în dosarul nr. 5r-2321/2024, pendinte la Judecătoria Chișinău, sediul Ciocana.

2. Prezenta decizie este definitivă, nu poate fi supusă niciunei căi de atac, intră în vigoare la data adoptării și se publică în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.

Președinte de ședință

Liuba ȘOVA

Chișinău, 27 februarie 2025

DCC nr. 29

Dosarul nr. 177g/2024